

Piraattipuolue r.p.:n syyskokoukselle

Puolueohjelman muuttaminen

Musta: Sama teksti löytyy sekä esityksestä että nykyisestä puolueohjelmasta korkeintaan pienin kieliasullisin muutoksin.

Vihreä: Esityksessä oleva teksti on uusi verrattuna nykyiseen puolueohjelmaan.

Sininen: Nykyisessä puolueohjelmassa olevaa tekstiä ei ole esityksessä.

Huom! Osa ”uudesta” tekstistä on otettu esimerkiksi puolueen aiemmista kannanotoista tai ehdokkaiden julkilausumista. Ks. perustelut liitteestä 5.

ESITYS	NYKYINEN
<p>Piraattipuolueen tavoitteet lyhyesti:</p> <p>Piraattipuolue on avoimuutta ja vapautta arvostava tietoyhteiskuntapuolue, joka puolustaa sananvapautta, yksityisyyden suojaa, viestintäsalaisuutta ja oikeusturvan toteutumista.</p> <p>Piraattipuolue edistää tiedon vapaata liikkuvuutta vaatimalla tekijänoikeusjärjestelmän ylilyöntien kumoamista, patenttijärjestelmän epäkohtien poistamista ja viranomaisten tuottaman sekä tieteellisen tiedon vapaampaa saatavuutta.</p> <p>Piraattipuolue vaatii laajempaa avoimuutta ja kansalaisille enemmän osallistumismahdollisuuksia lainvalmisteluun ja muuhun viranomaistoimintaan.</p> <p>Piraattipuolue vaatii järkevää tietoyhteiskuntapolitiikkaa, jossa julkisille varoille saadaan riittävästi vastinetta, ja jossa edistetään informaation vapaata liikkuvuutta.</p> <p>Piraattipuolue haluaa vähentää byrokratiaa ja viranomaiskontrollia ja lisätä ihmisten vapautta päättää omista asioistaan. Muun muassa tämän vuoksi Piraattipuolue haluaa ottaa käyttöön perustulon.</p> <p>Piraattipuolue pyrkii osallistumaan eduskunta-, kunnallis-, presidentin- ja europarlamenttivaaleihin. Puolueohjelman ulkopuolisissa asioissa Piraattipuolueen listoilta valitut luottamushenkilöt voivat toimia omantuntonsa mukaisesti.</p>	<p>Piraattipuolue on kansalaisoikeuksien, erityisesti yksityisyyden suojan ja sananvapauden, turvaamiseen ja kulttuurin ja tiedon vapauden lisäämiseen keskittyvä puolue. Terveemmän liiketoimintaympäristön ja kulttuurillisesti rikkaamman yhteiskunnan rakentamiseksi Piraattipuolue haluaa perustavanlaatuisesti uudistaa tekijänoikeuslainsäädännön ja lakkauttaa patenttijärjestelmää asteittain, lisätä päätöksenteon avoimuutta, kehittää demokratiaa sekä varmistaa tietoyhteiskunnan järkevän kehittymisen. Nämä päämäärät toteuttaakseen Piraattipuolue tavoittelee kansan mandaattia Suomen eduskuntaan, Euroopan parlamenttiin ja muihin päätöksentekuelimiin.</p> <p>Pähkinänkuoressa tavoitteemme ovat:</p> <p>Yksilön oikeuksien, erityisesti yksityisyyden suojan, viestintäsalaisuuden ja sananvapauden, turvaaminen.</p> <p>Teosten epäkaupallisen kopioinnin, levittämisen ja muun käytön vapauttaminen.</p> <p>Tekijänoikeussuojan lyhentäminen 5–10 vuoteen julkaisuhetkestä.</p> <p>Ohjelmisto- ja lääkepatenttijärjestelmien lakkauttaminen ja koko patenttijärjestelmän uudelleenarviointi.</p> <p>Päätöksenteon ja lainvalmistelun avoimuuden lisääminen ja demokratian kehittäminen tietoyhteiskuntaa hyödyntämällä.</p>

Sananvapaus ja yksityisyydensuoja

Sananvapaus, yksityisyys ja viestintäsalaisuus

Sananvapauden kunnioitus Suomessa ja Euroopassa ei ole vakaalla pohjalla. Tällä hetkellä kiinnitetään enemmän huomiota siihen, kuinka sananvapautta voitaisiin rajoittaa kuin siihen, miten se turvattaisiin. Piraattipuolue vastustaa voimakkaasti kaikkia pyrkimyksiä rajoittaa sananvapautta. **Myös voimakas lähdesuoja on olennainen osa sananvapauden toteutumista.**

Jokaisella tulee olla oikeus esiintyä tietoverkoissa palvelusta riippuen omalla nimellä, anonyymisti tai käyttää nimimerkkiä suojatakseen omaa yksityisyyttään ja ilmaisunvapauttaan. Yksittäiset palvelut voivat rajoittaa näitä oikeuksia, mutta se ei kuulu valtion tehtäviin.

Internetistä on tullut sananvapauden soveltamisen merkittävin työkalu, joten kenenkään Internet-yhteyttä ei pidä katkaista ilman oikeuden päätöstä eikä silloinkaan kevein perustein. Valtion harjoittama Internetin sensurointi on lopetettava. Teleyritysten ei pitäisi rajoittaa verkon käyttöä, eikä palveluiden tarjoajia, **saati teleyrityksiä**, pitää asettaa vastuuseen palvelun käyttäjien tekemisistä.

Sähköisen viestinnän käyttö yksityiselämän, liiketalouden ja valtionhallinnon aloilla on lisääntynyt huimasti, ja Suomen yhteiskuntajärjestys ja kansallinen turvallisuus ovat entistä riippuvaisempia juuri sähköisen viestinnän suojasta. Viestintäsalaisuuden tason eli viestinnän luottamuksellisuuden, yksityisyyden ja nimettömyyden takeiden tulee olla samoja sähköisessä ja muussa viestinnässä. Oikeus yksityisyyteen on perustuslaissa turvattu kansanvallan tärkeä kulmakivi, johon nojaavat kaikki tärkeinä pitämämme vapaudet. Yksityisyyden loukkaukset merkitsevät tunkeutumista ihmisyyden ydinalueille: ajatuksiin, mielipiteisiin, vakaumuksiin, ihmissuhteisiin ja elintapoihin.

Tietosuoja

Henkilöä koskevat tiedot kuuluvat hänelle itselleen, eikä niitä tulisi kerätä ilman hänen lupaansa. Ihmisillä on oltava oikeus tietää milloin ja miten häntä koskevia tietoja kerätään ja hänellä on oltava vapaa oikeus niiden tarkastamiseen ja tarvittaessa tietojen poistamiseen.

Piraattipuolue haluaa:

Kehittää demokratiaa, turvata kansalaisoikeudet ja lisätä avoimuutta

Oikeus yksityisyyteen on perustuslailla suojattu kansanvallan tärkeä kulmakivi, johon nojaavat kaikki tärkeinä pitämämme vapaudet. Tekniikan kehitys on muuttanut tapaamme kommunikoida, mutta se ei ole vähentänyt tämän tärkeän oikeuden merkitystä. Pienimpienkin yksityisyyden suojaan tehtyjen rajoitusten on oltava erittäin hyvin perusteltuja. Yksityisyyden loukkaukset merkitsevät tunkeutumista ihmisen identiteetin ydinalueille: ajatuksiin, mielipiteisiin, vakaumuksiin, ihmissuhteisiin ja elintapoihin. Kansalaisten säännönmukainen, laajamittainen valvonta johtaa vääjäämättä väärinkäytöksiin, eikä sille ole vapaassa yhteiskunnassa mitään perusteita.

Sähköisen viestinnän käyttö yksityiselämän, liiketalouden ja valtionhallinnon aloilla on lisääntynyt huimasti, ja Suomen yhteiskuntajärjestys ja kansallinen turvallisuus ovat entistä riippuvaisempia juuri sähköisen viestinnän suojasta. Viestintäsalaisuuden tason eli viestinnän luottamuksellisuuden, yksityisyyden ja nimettömyyden takeiden tulee olla samoja sähköisessä ja muussa viestinnässä. **Sähköinen viestintä on suojattava valvonnalta ja häirinnältä lainsäädännössä kuten perinteiset kirjeetkin. Vahvan salauksen käyttöä sähköisessä viestinnässä on rohkaistava. Vapaassa yhteiskunnassa viestintäsalaisuutta on vaalittava.**

Sananvapauden kunnioitus Suomessa ja Euroopassa ei ole vakaalla pohjalla. Tällä hetkellä kiinnitetään enemmän huomiota siihen, kuinka sananvapautta voitaisiin rajoittaa kuin siihen, kuinka se voitaisiin turvata. On vastustettava voimakkaasti pyrkimyksiä rajoittaa sananvapautta yhteiskunnassa. Internetistä on muodostunut sananvapauden käyttämisen merkittävin työkalu. Kenenkään internet-yhteyttä ei pitäisi voida katkaista ilman oikeuden päätöstä eikä oikeuden päätökselläkään kevein perustein. Valtioiden harjoittama internetin sensurointi pitää lopettaa. Teleyritysten ei tule rajoittaa verkon käyttöä. Palveluntarjoajia ei pidä asettaa vastuuseen palvelun käyttäjien tekemisistä.

Valtiot keräävät kansalaisista yhä enemmän tietoa, mutta toimivat samaan aikaan itse usein suljettujen ovien takana. Suljetut ovet on avattava ja kansalaisyhteiskunnan mielipiteitä on kuultava entistä paremmin

Tekniikan kehitys on muuttanut tapaamme kommunikoida, mutta se ei ole vähentänyt yksityisyyden merkitystä. Pienimpienkin yksityisyydensuojaan tehtyjen rajoitusten on oltava erittäin hyvin perusteltuja.

Julkisissa paikoissa ja niihin verrattavissa tiloissa olevien valvontajärjestelmien lainsäädäntöä tulee selkeyttää. Kansalaisten säännönmukainen, laajamittainen valvonta johtaa vääjäämättä väärinkäytöksiin, eikä sille ole vapaassa yhteiskunnassa mitään perusteita.

lainvalmistelussa. Tähän tietotekniikka tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet. Valtioiden ja Euroopan unionin on toimittava nykyistä avoimemmin ja kansanvaltaisemmin. Puolue- ja vaalirahoituksen avoimuus on taattava. Piraattipuolueen on toimittava edelläkävijänä rahoituksensa, hallintonsa ja toimintansa avoimuudessa.

Demokratian ja kansalaisyhteiskunnan rappeutumiseen Suomessa ja Euroopan unionissa on puututtava. EU:n jäsenenä Suomella on oikeus ja velvollisuus vaatia unionia hallittavan demokraattisesti, ja että yksityisyyttä, viestintäsalaisuutta ja sananvapautta kunnioitetaan unionissa täysimääräisesti. Se, mitä teemme tai jätämme tekemättä osana suurta talousmahtia, ei kosketa ainoastaan suomalaisia, vaan heijastuu välittömästi ihmisten hyvinvointiin ja oikeusturvaan kaikkialla maailmassa.

Oikeusturva

Oikeusturva

Oikeusturvan on toteuduttava mahdollisimman hyvin. Kaikkien on saatava oikeudenmukainen oikeudenkäynti, rikosasiassa tuomitulla on oltava valitusoikeus, hyvän hallinnon takeet on turvattava ja viranomaisten on aina noudatettava lakia. Oikeusvaltiossa korvausten pitää perustua todellisiin menetyksiin ja hyvityksen on oltava kohtuullinen kaikkien asianosaisten ja asiakokonaisuuden kannalta. Jokaisen oikeuden saada asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi on toteuduttava hänen taloudellisesta tilanteestaan riippumatta.

Jokaisella, jota vastaan viranomaiset ovat toimineet laivastaisesti tai perusoikeuksia rikkoen, on oltava oikeus korvaukseen ilman raskasta oikeudenkäyntiä. Lisäksi viranomaisten sisäisiä laillisuusvalvonnan käytäntöjä esimerkiksi salaisten pakkokeinojen käytön suhteen on parannettava luomalla lisää riippumattomia valvontaelimiä. Tällä hetkellä organisaatiot valvovat usein itse itseään.

Monissa tietoteknistä osaamista vaatineissa oikeudenkäynneissä puutteellinen teknisten asioiden ymmärrys on johtanut epäoikeudenmukaisiin ja epäjohdonmukaisiin tuomioihin. On tarpeen kehittää oikeuslaitoksen kykyä reagoida erikoisosaamista tai teknistä ymmärrystä vaativiin oikeustapauksiin.

<p>Yhdenvertaisuus lain edessä</p> <p>Lainsäädännön tehtäviin ei kuulu eriarvoistaa kansalaisia, vaan kaikkien tulee olla yhdenvertaisia lain edessä. Tällä hetkellä näin ei ole, vaan ihmisiä eriarvoistetaan perustuen ryhmiin, joihin hänet katsotaan kuuluvaksi. Näitä ryhmiä ovat esimerkiksi sukupuoli ja uskonto. Kansalaisten yhdenvertaisuus voidaan toteuttaa mielekkäästi ainoastaan vähentämällä ihmisten lainsäädännöllistä jaottelua.</p>	
<p>Yksilönvapaudet</p> <p>Lain on taattava ihmisille mahdollisimman kattavat yksilönvapaudet, jotka mahdollistavat sellaisen toiminnan, joka ei loukkaa muiden vapauksia. Yksilönvapauksia tulee rajoittaa ainoastaan muiden vapauksien ja oikeuksien suojaamiseksi. Teon kieltämisen perusteeksi ei riitä se, ettei joku pidä siitä.</p> <p>Yksilönvapauksiin kuuluu itsemääräämisoikeus silloinkin, kun se on haitaksi henkilön omalle terveydelle. Esimerkiksi päihdelainsäädännön on perustuttava haittojen minimointiin, ei rankaisemiseen.</p>	
<p>Tekijänoikeudet ja patentit</p> <p>Vapaa kulttuuri</p> <p>Aineettomiin hyödykkeisiin kohdistetaan tänä päivänä kohtuuttomia keinotekoisia rajoituksia tietyn liiketoiminta-alan oletettujen taloudellisten etujen suojelemiseksi kuluttajansuojan, kansalaisoikeuksien ja yhteiskunnan voimavarojen kustannuksella. Nykyinen tekijänoikeusjärjestelmä ei suojaa luovien taiteilijoiden toimeentuloa.</p> <p>Kulttuuri syntyy vuorovaikutuksesta ihmisten välillä. On järjetöntä väittää, että kulttuurin jakaminen on sille haitallista. Kulttuurin arvo kasvaa jaettaessa, jolloin kasvavat myös tekijän mahdollisuudet ansaita kulttuuria tuottamalla. Ihminen, joka tuntee saavansa tekijältä jotakin arvokasta, antaa mielellään myös jotain arvokasta takaisin. Tiedostonjakamista ei pidä rajoittaa, eikä siitä pidä rangaista, vaan siihen on ennemminkin syytä kannustaa. Lisäksi tekijänoikeusrikkomuksista määrättäviä korvauksia on reilusti kohtuullistettava. Piraattipuolue ei kannata laajakaistaveroa ja haluaa lakkauttaa nykymalliset perusteettomat yksityisen kopioinnin hyvitysmaksut. Tekniset suojakeinot ja sopimusehdot eivät saa haitata kuluttajansuojan toteutumista.</p>	<p>Vapauttaa tiedon ja kulttuurin</p> <p>Aineettomiin hyödykkeisiin kohdistetaan tänä päivänä kohtuuttomia, keinotekoisia rajoituksia tietyn liiketoiminta-alan taloudellisten etuoikeuksien suojelemiseksi kuluttajansuojan, kansalaisoikeuksien ja yhteiskunnan voimavarojen kustannuksella. Nykyinen tekijänoikeusjärjestelmä ei suojaa luovien taiteilijoiden toimeentuloa. Tekijänoikeudet haittaavat myös tieteellisen kirjallisuuden ja tutkimustulosten leviämistä. Tekijänoikeuden aiheuttamiin haittoihin on puututtava. Tietoyhteiskunta ei kehity tietoa panttaamalla.</p> <p>Kulttuuri syntyy vuorovaikutuksesta ihmisten välillä. On järjetöntä väittää, että kulttuurin jakaminen on sille haitallista. Kulttuurin arvo kasvaa jaettaessa, jolloin kasvavat myös taiteilijan mahdollisuudet ansaita kulttuuria tuottamalla. Ihminen, joka tuntee saavansa taiteilijalta jotakin arvokasta, antaa mielellään myös jotain arvokasta takaisin. Tiedostonjakamista ei tule rajoittaa, eikä siitä pidä rangaista, vaan siihen tulee kannustaa. Piraattipuolue vastustaa laajakaistaveroa ja haluaa lakkauttaa kasettimaksut. Tekniset suojakeinot ja sopimusehdot eivät saa haitata kuluttajansuojan toteutumista.</p>

Luovan työn tekijän ei tarvitse ansaita rahaa luomuksellaan kuolemansa jälkeen. Myöskään yksikään elokuvastudio tai levy-yhtiö ei perusta sijoituspäätöksiään toiveelle voitosta yli sadan vuoden kuluttua tulevaisuudessa. Koska aineettomien hyödykkeiden elinaika on nykyaikana häkellyttävän lyhyt, on kaupallisen kopioinnin ja käytön tekijänoikeussuojaa on lyhennettävä **enintään kymmeneen vuotta** teoksen julkaisusta. Kaiken teosten epäkaupallisen kopioinnin, levittämisen ja muun käytön on oltava vapaata teoksen luomishetkestä lähtien. Piraattipuolue uskoo tiedon ja kulttuurin mahdollisimman laajan leviämisen takaavan parhaiten ihmiskunnan henkisen ja materiaalisen hyvinvoinnin.

Patenttijärjestelmän hyödyllisyys kyseenalainen

Nykyisen patenttijärjestelmän yhteiskunnalle aiheuttamille taloudellisille ja juridisille rasitteille ei ole perusteita kehittyvässä markkinataloudessa. Patentit eivät enää juurikaan suojaa yksittäisen keksijän luomusta tai toimeentuloa, vaan niitä käytetään ennemminkin pienyritysten toiminnan tukahduttamiseen. **Patenttien myöntämismenettelyssä tulisikin arvioida voisiko joku muu kehittää vastaavan ratkaisun lyhyen ajan sisällä vai onko ratkaisu todellakin yksilöllinen. Mikäli kyse on yleisesti aikaansaataavasta ratkaisusta, patentin myöntäminen vaikeuttaa muiden kehitystyötä ja heikentää kilpailua.**

Lääkepatentit tappavat kehitysmaissa päivittäin. Ne rajoittavat henkiä pelastavaa tutkimustyötä pakottamalla tiedemiehet salaamaan löydöksensä sen sijaan että tulokset jaettaisiin tiedeyhteisön kesken. Piraattipuolueilla on järkevä ja rakentava vaihtoehto lääkepatenteille, joka, paitsi ratkaisisi nämä ongelmat, myös antaisi enemmän rahaa lääketutkimukseen leikaten julkisen sektorin lääkekustannukset puoleen. Haluamme keskustella tästä Euroopan tasolla.

Piraattipuolueen ajaman uudistetun tekijänoikeusjärjestelmän ohjelmistokehittäjille tarjoama suoja on riittävä. Ohjelmistopatentit ajavat ainoastaan patenttilakimiesten ja suuryritysten etua.

Kenenkään luovan taiteilijan ei tarvitse ansaita rahaa luomuksellaan seitsemänkymmentä vuotta kuolemansa jälkeen. Myöskään yksikään elokuvastudio tai levy-yhtiö ei perusta sijoituspäätöksiään toiveelle voitosta yli sadan vuoden kuluttua tulevaisuudessa. Koska aineettomien hyödykkeiden elinaika on nykyaikana häkellyttävän lyhyt, on kaupallisen kopioinnin ja käytön tekijänoikeussuoja lyhennettävä **5-10 vuoteen** hyödykkeen julkaisusta. Kaiken teosten epäkaupallisen kopioinnin, levittämisen ja muun käytön on oltava vapaata teoksen luomishetkestä lähtien. Piraattipuolue uskoo tiedon ja kulttuurin mahdollisimman laajan leviämisen takaavan parhaiten ihmiskunnan henkisen ja materiaalisen hyvinvoinnin.

Arvioida patenttijärjestelmän hyödyllisyyden uudelleen

Nykyisen patenttijärjestelmän yhteiskunnalle aiheuttamille taloudellisille ja juridisille rasitteille ei ole perusteita kehittyvässä markkinataloudessa. Patentit eivät nykypäivänä juurikaan suojaa yksittäisen keksijäneron keksintöä. Patenteja käytetään ennemminkin pienyritysten toiminnan tukahduttamiseen.

Lääkepatentit tappavat kehitysmaissa päivittäin. Ne rajoittavat mahdollisesti henkiä pelastavaa tutkimustyötä pakottamalla tiedemiehet salaamaan löydöksensä patenttihakemuksen ajaksi, sen sijaan että tulokset jaettaisiin tiedeyhteisön kesken. Piraattipuolueilla on järkevä ja rakentava vaihtoehto lääkepatenteille, joka, paitsi ratkaisisi nämä ongelmat, myös antaisi enemmän rahaa lääketutkimukseen leikaten julkisen sektorin lääkekustannukset puoleen. Haluamme keskustella tästä Euroopan tasolla.

Piraattipuolueen ajaman uudistetun tekijänoikeusjärjestelmän ohjelmistokehittäjille tarjoama suoja on riittävä. Ohjelmistopatentit ajavat ainoastaan patenttilakimiesten ja suuryritysten etua. **Samat tahot pyrkivät patenttijärjestelmän väärinkäytön lisäksi luomaan yksityisiä monopoleja salaamalla tiedostomuotoja ja ohjelmistorajapintoja. Tämä käytäntö nostaa hintoja ja tukahduttaa tietoyhteiskunnan kehitystä. Julkisen sektorin on omien tietojärjestelmiensä suunnittelussa vastustettava näitä yksityisiä monopoleja ja rohkaistava avointen järjestelmien käyttöä julkishallinnossa, koulut mukaan lukien.**

Avoin hallinto ja demokratian kehittäminen

Hallinnon avoimuus

Hyvän hallinnon perustana ovat avoimuus, tasapuolisuus ja riippumattomuus.

Valtiot kuitenkin keräävät kansalaisista yhä enemmän tietoa ja toimivat samaan aikaan itse usein suljettujen ovien takana. Suljetut ovet on avattava ja kansalaisten sekä kansalaisjärjestöjen mielipiteitä on kuultava entistä paremmin lainvalmistelussa. Tähän tietotekniikka tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet.

Valtioiden ja Euroopan Unionin on toimittava nykyistä avoimemmin ja demokraattisemmin. Puolue- ja vaalirahoituksen avoimuus on taattava. Piraattipuolueen on toimittava edelläkävijänä rahoituksensa, hallintonsa ja toimintansa avoimuudessa.

Kansalaisen oikeusturvan kannalta hallinnon avoimuus ja julkisen tiedon saatavuus on erittäin tärkeää. Julkisen sektorin on osakeyhtiön omistajana pyrittävä toteuttamaan yrityksessä julkisen sektorin käytäntöjä, erityisesti painottaen toiminnan avoimuutta. Asia korostuu myös tilanteissa, joissa yksityinen yritys saa käyttöönsä julkista tukea.

Tasapuolinen demokratia

Kaikille vaaleissa ehdokkaita asettaville ryhmille on annettava rahallista tukea vaalijulisteiden hankkimiseen sekä yleiseen vaalikampanjointiin. Lisäksi kaikille ryhmille on annettava enemmän tilaisuuksia olla tasavertaisesti esillä Yleisradion ohjelmissa. Uusien puolueiden menestymismahdollisuuksia ei saa rajoittaa jättämällä ne vaaliaikaan huomiotta eikä keinotekoisien vaalikynnysten luomisella ja ylläpitämisellä.

Osallistuva demokratia

Nyky-yhteiskunta on tekniikaltaan monimutkaisempi kuin demokraattisen yhteiskuntamallin alkutaipaleella. Lisäksi yhteiskunnan ja maailman tilanne usein muuttuu hyvin nopeasti ja ehdokasvalintoja tehdessä ei ole ollut kaikkia ehdokkaiden kantoja tiedossa.

Kansalaisilla tulee olla mahdollisuus saada riittävästi tietoa edustajiensa

(Valtiot keräävät kansalaisista yhä enemmän tietoa, mutta toimivat samaan aikaan itse usein suljettujen ovien takana. Suljetut ovet on avattava ja kansalaisyhteiskunnan mielipiteitä on kuultava entistä paremmin lainvalmistelussa. Tähän tietotekniikka tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet. Valtioiden ja Euroopan unionin on toimittava nykyistä avoimemmin ja kansanvaltaisemmin. Puolue- ja vaalirahoituksen avoimuus on taattava. Piraattipuolueen on toimittava edelläkävijänä rahoituksensa, hallintonsa ja toimintansa avoimuudessa.)

tekemistä poliittisista päätöksistä ja syistä jotka ovat johtaneet ratkaisuun. Parantuneen tiedonsaannin mahdollistamana myös maamme demokraattista järjestelmää on kehitettävä enemmän vuorovaikutusta sallivaksi osallistuvaksi demokratiaksi. Kansalaisilla tulee olla paremmat mahdollisuudet vaatia lisää tietoa käsiteltävistä asioista ja päätöksistä, sekä vaikuttaa itse päätöksentekoon.

Demokratia ja Euroopan unioni

Demokratian ja kansalaisoikeuksien rappeutumiseen Euroopan Unionissa on puututtava. EU:n jäsenenä Suomella on oikeus ja velvollisuus vaatia unionia hallittavan demokraattisesti ja siten että yksityisyyttä, viestintäsalaisuutta ja sananvapautta kunnioitetaan unionissa täysimääräisesti. Se, mitä teemme tai jätämme tekemättä osana suurta talousmahtia, ei kosketa ainoastaan suomalaisia, vaan heijastuu välittömästi ihmisten hyvinvointiin ja oikeusturvaan kaikkialla maailmassa. Piraattipuolue pyrkii osallistumaan EU:n päätöksentekoon niin kauan kuin Suomi on unionin jäsen. Piraattipuolue ei ota kantaa jäsenyyteen.

(Demokratian ja kansalaisoikeuksien rappeutumiseen Suomessa ja Euroopan unionissa on puututtava. EU:n jäsenenä Suomella on oikeus ja velvollisuus vaatia unionia hallittavan demokraattisesti, ja että yksityisyyttä, viestintäsalaisuutta ja sananvapautta kunnioitetaan unionissa täysimääräisesti. Se, mitä teemme tai jätämme tekemättä osana suurta talousmahtia, ei kosketa ainoastaan suomalaisia, vaan heijastuu välittömästi ihmisten hyvinvointiin ja oikeusturvaan kaikkialla maailmassa.)

Tietoyhteiskunta

Avoimuus ohjelmistohankkeissa

Piraattipuolue haluaa kannustaa avoimien ohjelmistojen käyttöönottoon paitsi julkisella sektorilla, myös yrityksissä ja kotitalouksissa. Merkittävimpinä syinä ovat avoimien ohjelmistojen taloudellisuus, joustavuus järjestelmän jatkokehityksessä ja tietoturvan parempi auditointi.

Avoimet rajapinnat

Julkishallinnon tulee käyttää omissa palveluissaan ja viestinnässään ainoastaan avoimiin standardeihin perustuvia rajapintoja ja tiedostomuotoja. Tämä ei estä suljettujen ohjelmistojen käyttöä, mutta mahdollistaa yhteistoiminnan muiden ohjelmistojen kanssa, jonka lisäksi se mahdollistaa pitkäaikaisen tuen myös alkuperäisen ohjelmistotoimittajan lopettaessa käytetyn tuotteen tukemisen.

Mittatilaustyönä tehtävät ohjelmistohankkeet

Avoin ohjelmistokehitys tarkoittaa hankkeiden valmistelua ja toteutusta siten, että kuka tahansa voi seurata kehitystä ja periaatteessa myös osallistua siihen heti alusta alkaen. Malli eroaa radikaalisti julkishallinnon nykyisten ohjelmistotoimittajien suosimasta mallista, jossa edes tilaajalla ei ole pääsyä kehitysprosessiin ja toimittaja pystyy estämään kilpailijoidensa osallistumisen liike- ja ammattisalaisuuksiin vetoamalla, jolloin järjestelmään ei voida tilata muutoksia ja jatkokehitystä muualta kuin alkuperäiseltä toimittajalta.

Piraattipuolue pitää ehdottoman tärkeänä paitsi julkisrahoitteisten ohjelmakoodien avoimuutta, myös itse kehitysprosessin täydellistä läpinäkyvyyttä. Vain näin voidaan taata vapaa kilpailu ja järjestelmien laadukas toteutus. Ohjelmakoodien avoimuus mahdollistaa myös järjestelmien uudelleenkäytön sekä muissa julkisen sektorin projekteissa että yksityisellä sektorilla, jolloin veronmaksajat eivät joudu maksamaan samasta työstä useaan kertaan.

Avoin tieto ja tutkimus

Tekijänoikeuksien ja patenttien aiheuttamat rajoitukset haittaavat tieteellisen kirjallisuuden ja tutkimustulosten leviämistä. Ongelmiin on puututtava, sillä yhteiskunta ei kehity tietoa panttaamalla. Jo olemassaolevaa tietoa on voitava käyttää uusien tutkimusten apuna tutkimusten tehostamiseksi ja turhien resurssien haaskauksen estämiseksi. Ihmisten terveyttä ja elintasoja parantavat keksinnöt esimerkiksi lääkkeiden kehittämisessä uhkaavat patenttien vuoksi jäädä hyödyntämättä. Tuotetun tiedon pitää olla sellaisessa muodossa että se on tulevaisuudessakin käytettävissä. Tämä onnistuu parhaiten avoimia ohjelmistoja ja rajapintoja käyttämällä.

Viranomaisten tuottaman tiedon ja julkisrahoitteisen tutkimustulosten ympärille voisi syntyä nykyistä huomattavasti kukoistavampaa liiketoimintaa, mikäli tiedon käyttöä vapautettaisiin.

Kansalaisten maksama tieto vapaaksi

Verovaroilla luotujen teosten ja tieteellisen tutkimustiedon tulee olla kaikkien vapaasti käytettävissä. Internet on mahdollistanut entistä laajemmat mahdollisuudet olemassaolevan tiedon käyttöön. Varsinkin

(Tekijänoikeudet haittaavat myös tieteellisen kirjallisuuden ja tutkimustulosten leviämistä. Tekijänoikeuden aiheuttamiin haittoihin on puututtava. Tietoyhteiskunta ei kehity tietoa panttaamalla.)

verovarjoilla tuotettu tieto on jo kertaalleen kansalaisten maksamaa ja siten kuuluu luonnollisesti kaikkien hyödynnettäväksi.

Talous

Talous

Piraattipuolue toimii perinteisen talouspoliittisen jaottelun ulkopuolella, eikä suoraan ota kantaa valtiontalouden kokoon tai vastaaviin kysymyksiin. Oikeudenmukaisen tulonjaon perusteena on koko yhteiskunnan etu ilman eri ryhmien vastakkainasettelua: ei rikkaiden rankaiseminen eikä köyhien kurittaminen.

Perustulo ja sosiaaliturva

Sosiaaliturvan tulee pääosin perustua vastikkeettomaan, mutta riittävän pieneen perustuloon, joka toisaalta mahdollistaa kohtuullisen elintason, mutta joka kuitenkin kannustaa hankkimaan ylimääräisiä tuloja perustulon päälle. Perustulo ei vaadi merkittävästi ylimääräistä rahoitusta, sillä tuki korvaa nykyiset työttömien ja opiskelijoiden tuet sekä osan eläkkeestä.

Perustulo parantaa erityisesti pienyrittäjien, opiskelijoiden, tutkijoiden, toimeentulotuella elävien, pätkä- ja silpputyöläisten, freelancereiden, luovan työn tekijöiden ja urheilijoiden asemaa. Ne, joilla tulot tulevat epäsäännöllisesti tai satunnaisina piikkeinä, saisivat toimeentulonsa turvaksi perustulon, jota muut saadut tulot eivät vähennä. Heidän ei tarvitsisi taistella tukiensa puolesta, eivätkä he joutuisi tulo- tai kannustinloukkuihin.

Sosiaaliturvan asiakkaiden tilitietojen järjestelmällistä tutkimista ei voida hyväksyä, sillä se loukkaa räikeästi yksityisyydensuojaa. Perustulon käyttöönotto vähentää tarpeetonta byrokratiaa ja yksityisasioiden ruotimista.

Byrokratian vähentäminen

Tarpeetonta byrokratiaa on vähennettävä silloin, kun sille ei löydy riittäviä perusteluja. Liian monimutkainen byrokratian rattaisto vaikeuttaa itse järjestelmän ymmärtämistä ja aiheuttaa toisinaan jopa taloudellista tappiota.

Verotuksen yksinkertaistaminen on tarpeen, sillä järjestelmää on kokonaisuudessaan liki mahdoton ymmärtää ja sen vuoksi kansalaisen oikeusturva verotusasioissa on heikko. Myös porsaanreikiä vero-optimoinnille riittää. Nykyinen verotusjärjestelmä vaatii jopa usein ulkopuolisen verotusasioihin erikoistuneen apua, jotta kaikki asiaankuuluvat verovähennykset saadaan hyödynnettyä.

Perustulon käyttöönotto vähentää huomattavasti byrokratian määrää tulojen, menojen ja toimeentulotuen tarpeen selvityksessä.

Koulutus

Opetus tietoyhteiskunnassa

Opetussuunnitelmia ja opetusmenetelmiä tulee jatkuvasti arvioida ja ajanmukaistaa. Tämä ei tarkoita ainoastaan teknologisia muutoksia ja verkkomateriaalien hyödyntämistä, vaan myös nykyistä enemmän omaan ajatteluun ja tiedonhakuun painottumista, jolloin asioiden ulkoaopettelu vähenee. Samalla painopiste siirtyy kokeisiin pänttäämisestä syvällisempään ymmärtämiseen.

Kaiken julkisella rahoituksella tuotetun oppimateriaalin tulee olla vapaasti käytettävissä ja jatkokehittävissä ilman tekijänoikeudellisia rajoituksia. Opettajavetoisen opetuksen tukena ja oppikirjan tilalla voi usein olla valmis verkkomateriaali, jonka avulla oppilas voi itse opiskella ja kokeilla taitojaan. Suomeksi verkkomateriaalia ei juurikaan ole, mutta valmiiden vapaastikäytettävien materiaalien kääntäminen tulisi edullisemmaksi kuin uusien tuottaminen.

Muutokset oppisisältöihin

Toisen kotimaisen kielen opiskelun tulee olla kaikilla oppiasteilla vapaaehtoista.

Uskonto erillisenä oppiaineena ei kuulu nykyaikaiseen opetukseen, vaan uskontojen kulttuuritaustaa tulee opettaa historian ja filosofian tunneilla. Nykymuotoinen uskonnonopetus myös halveksii perustuslain suomaa uskonvapautta. Katsomusaineiden opetuksen tulee olla yhteistä opiskelijan uskontokunnasta riippumatta.